

**GENERALDIREKTØREN**

DR Ejen  
Emil Holms Kanal 2D  
DK-0999 København C  
T +45 3520 3040  
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn  
D +45 3520 3628

08.11.2013

Kære [REDACTED]

Du har den 17. august 2013 klaget over et indslag i Aftenshowet på DR1 d. 29. juli 2013. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du den 11. og 21. oktober klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen



Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Redaktionschef Ole Rahbek Kristensen

Redaktionschef Marianne Blichfeldt

Jurachef Peter Skov

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klage over indslag om halalslagtning i Aftenshowet på DR1 den 29. juli 2013

Et indslag i Aftenshowet på DR1 d. 29. juli 2013 omhandlede halalslagtning, hvor dyret slagtes efter visse (islamske) religiøse forskrifter. I indslaget medvirkede veterinærinspektør i Fødevarestyrelsen, Birte Broberg, der var med direkte i studiet, samt dyreværnschef i Dyrenes Beskyttelse, Jens Svenningsen og domprovst i Vor Frue Kirke i København, Anders Gadegaard.

Indslaget præsenteredes således af Aftenshowets vært:

*"Ja, debatten om halalslagtning har i det sidste stykke tid fyldt meget i medier og blandt os danskere. Nogle børnehaver og hospitaler har nemlig valgt kun at servere halal kød, men ved vi egentlig overhovedet, hvad halalslagtning er? Det har vi været på gaden for at finde ud af."*

Herefter følger en kort voxpop, hvor folk på gaden svarer på, hvad de tror, halalslagtning er, hvorefter Birte Broberg fra Fødevarestyrelsen i studiet forklarer, hvad halalslagtning er samt hvilke regler og praksis, der er gældende på området.

I løbet af interviewet bringes et kort klip med Jens Svenningsen fra Dyrenes Beskyttelse, der forklarer, at Dyrenes Beskyttelse ikke har forbehold over for halal kød, idet al lovlig halalslagtning i Danmark foregår på bedøvede dyr.

Endelig bringes til sidst i indslaget et kort klip med domprovst Anders Gadegaard, der forklarer, at han selv med glæde spiser halal kød og nævner i den forbindelse, at han igennem mange år har brugt *"en herlig halalslagter nede i Nansensgade"*.

Han bemærker desuden under henvisning til Paulus, at man ifølge kristendommen *"skal være meget mere optaget af, hvad der kommer ud af munden, end hvad man putter i munden."*

Den 17. august klagede [redacted] i et syv sider langt brev over indslaget, som han fandt, var *"én lang, ukritisk blåstempling af halal-slagtning funderet på et fordrejet og mangelfuldt grundlag."*

Den 26. september svarede Aftenshowets redaktionsleder, Henriette Ladegaard-Pedersen:

*"Din klage er lang og har mange referencer til såvel lovtekster, bibeltekster og nyhedsartikler, og det har derfor været nødvendigt at konsultere flere instanser for at svare på din klage. Jeg beklager ventetiden, men som jeg tidligere har*

skrevet til dig, er det et udtryk for vores seriøsitet.

Jeg vil, til at starte med, forsøge at opsummere din klage i punkter:

1. Du gentager adskillige gange, at Aftenshowets vært ved at UNDLADE at forholde sig til fakta og kilder ikke fremstår saglig og upartisk.
2. Du mener, at indslaget er iscenesat med en dramatisk start for at bringe seeren i en (citat) "dramatisk stemning".
3. Du mener, at den afgørende mangel i vores dækning er en manglende fokus på, hvorvidt slagtingen foregår med eller uden bedøvelse, og du mener, at vi bør forholde os til, at der er foregået halalslagtinger uden bedøvelse i Danmark.
4. Du mener, at vi undlader at forholde os til det, du kalder et (citat) "massivt pres" fra islamiske kredse FOR halalslagting.
5. Du mener, at der er uoverensstemmelse mellem vores faktaboks på skærmen og interviewet i studiet.
6. Du mener, at vi ikke forholder os til, at religiøse overbevisninger er irrationelle og bør behandles sådan.
7. Du mener, at Domprovsten, der medvirker i indslaget, er partisk og i øvrigt reklamerer for en halalslagter i Njalsgade.
8. Du mener, at vi ikke forholder os grundigt nok til tekst og tolkning af slagting fra det Ny testamente.
9. Du mener, at vi ikke forholder os seriøst til EU-mærkning af importeret kød.
10. Du konkluderer, at indslaget samlet set har til formål at sikre en (citat) "blød landing" for debatten om halalslagtet kød og at indslaget er tilrettelagt som en "propaganda for halalslagting".

Hvorefter du ender med at skrive, at du sjældent ser Aftenshowet, men at du mener, at programmet er "en skønsom blanding af underholdning og overfladisk journalistik".

Hermed mit svar punkt for punkt:

1. Det er rigtigt, at Aftenshowet i sit indslag om halalslagting IKKE bringer alle de vinkler og referencer i spil, som du grundigt gennemgår i din klage. Det er ganske enkelt ikke muligt i et tv-program, hvis grundpræmis er talkshowets: Det levende talte ord. Jeg tror ikke, at selv en times dokumentarudsendelse ville have kunnet løfte en så omfattende opgave. Så din anke om, at vi udelader nogle vinkler, er rigtig. Det vil vi altid gøre. Jeg er dog ikke enig i, at det er udtryk for usaglighed, men om et redaktionelt valg, som alle typer af formidling er underlagt.
2. Aftenshowet iscenesætter ikke dramatiske starter. Vi er et aktualitetsprogram og kan og vil på ingen måde iscenesætte. Vi interviewer folk på gaden om deres holdning for at spejle danskernes almene holdning til halalslagting. Hvis det

*hensætter dig i en stemning af drama, må jeg desværre blot sige, at det er virkeligheden, du ser.*

*3. Den manglende skelnen mellem bedøvelse og ikke-bedøvelse under halalslagtning, vil jeg til gengæld medgive dig. Det bliver lidt upræcist, hvor mange dyr, der slagtes på hhv. den ene eller anden måde. Jeg har spurgt tilbage på redaktionen, hvorfor dette sker. Svaret er, at der findes ganske få kilder på, hvor mange dyr, der er slagtet uden bedøvelse i Danmark. Og at svaret, som du selv skriver, "sandsynligvis" er, at der er foregået halalslagtninger uden bedøvelse i Danmark. At basere et indslag på tal der "sandsynligvis" er sande, ville have været partiskhed til den modsatte side. Derfor den upræcise skelnen. Men jeg medgiver dig, at den manglende præcision er uheldig. Det giver sig desværre også udtryk i uoverensstemmelsen mellem faktaboks og interview i studiet. Og er derfor også svar på punkt 5.*

*4. At der er tale om et "massivt pres" fra islamiske kredse i Danmark er en påstand. Vi baserer aldrig indslag på påstande. Derfor forholder vi os ikke til dette i indslaget.*

*6. At ville behandle religiøse overbevisningers irrationelle natur i et indslag, der konkret handler om halalslagtning, er ikke en reel mulighed. Det kræver lange og dybe interviews, hvis ikke det skal ende i partisk overfladiskhed. Uanset om denne støtter eller ikke støtter halalslagtning. Derfor undlader vi det. Det sker i den tro, at vores seere udmærket kender de religiøse forskelle, der ligger til grund for holdningen til halalslagtning.*

*7. Jeg vil lade det være op til Domprovsten selv at kommentere på, hvorvidt han er partisk og reklamerer for en særlig slagter.*

*8. Det er rigtigt, at vi ikke forholder os til tekst og tolkning af tekster i det Ny Testamente, ligesom vi heller ikke forholder Domprovsten det. Det er ikke muligt at citere lange bibeltekster i et live tv-program. Men vi forudsætter, som jeg har skrevet ovenfor, at seerne udmærket kender til de religiøse overbevisninger, der ligger til grund for de forskellige holdninger til halalslagtning.*

*9. Jeg medgiver dig, at det ville have været en udmærket og klog vinkel at uddybe, hvorvidt forbrugerne kan sikre sig mod halalslagtning, hvis det er deres personlige overbevisning, at de gerne vil det. Det er en relevant anke.*

*10. Jeg forsikrer dig om, at et journalistisk talkshow som Aftenshowet aldrig iscenesætter eller laver propaganda. Vi er et live tv-program og må som følge deraf træffe valg i forhold til de rammer og muligheder, det giver os. Men vi er også et journalistisk program med en høj moral og en sund etik. Det er den, der i det daglige sikrer, at vore gæster er meget glade for at medvirke programmet, fordi de føler sig sagligt og redeligt behandlet. Ligesom vore seertal vidner om, at rigtig mange danskere føler sig repræsenteret af os. Det gør de kun, hvis vi er redelige i vores journalistisk."*

Den 11. oktober ankede [redacted] afslaget til lytternes og seernes redaktør og uddybede sine klagepunkter. [redacted] lagde stor vægt på, at få et formelt svar fra DR i form af en indstilling til generaldirektørens afgørelse.

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

I anken fremhæver [redacted] fire forhold:

For det første at indslaget var en propaganderende og ensidig fremstilling af halalslagtning, der havde til formål at blåstemple halalslagtning. Herunder påpeger [redacted] særligt, at der ikke medvirkede halal-kritiske personer i indslaget, ligesom indslaget undlod at formidle, at halalslagtning også foregår på ubedøvede dyr.

For det andet at den medvirkende domprovst reklamerede for en halalslagter i Nansensgade.

For det tredje at domprovstens udlægning af kristendommens holdning til halalslagtning stod uimodsagt på trods af, at en række teologiske argumenter taler imod domprovstens udtalelser.

For det fjerde at indslaget undlader at problematisere det massive pres, som islamiske organisationer ifølge [redacted] udøver over for myndighederne.

For så vidt angår det første og overordnede kritikpunkt, er et indslag som det omstridte ikke forpligtet til at inddrage alle synspunkter i debatten om halalslagtning. Et sådant indslag bør ses som et af mange indslag i en lang debat, der jævnligt dækkes af DR og andre medier. I denne samlede debat er kritikerne af slagtemetoden jævnligt kommet til orde. DR har en stærk og grundlæggende forpligtelse til alsidighed, men i de enkelte indslag kan man prioritere forskellige vinkler. Man hverken kan eller skal have alle aspekter med hver gang.

Indslagets primære formål er at bidrage til belysning af, hvordan halalslagtning foregår og hvilke dyreetiske spørgsmål, der relaterer sig hertil. De faglige vurderinger er baseret på to relevante eksperter – en repræsentant for Fødevarestyrelsen og en fra Dyrenes Beskyttelse.

Det oplyses i indslaget af både den medvirkende embedsmænd og i en faktaboks på skærmen, at halalslagtning uden bedøvelse er tilladt i Danmark, men at det ikke praktiseres. Såvel Fødevarestyrelsen som Dyrenes Beskyttelse udtaler således, at al godkendt slagtning i Danmark foregår med bedøvelse. Ingen godkendte slagterier i Danmark slagter uden bedøvelse.

Man kan argumentere for, at det havde givet et mere præcist billede, hvis indslaget havde nævnt, at der i et ukendt omfang sker "sorte" slagtninger i Danmark, og at der blandt disse kan være halalslagtninger uden bedøvelse. Men da omfanget er ukendt og da de to eksperter ikke selv nævner det, har jeg intet grundlag for at kritisere det konkrete indslag for udeladelsen.

Rejseholdschef Michael Rosenmark fra Fødevarerstyrelsen har på min opfordring gennemgået sager fra de sidste fem år med uautoriseret slagtninger, hvor der er slagtet får uden bedøvelse. Der er kun fundet tre sager der har ført til domme eller vedtagne bøder. Samlet omhandlede de tre sager 58 dyr. I perioden er der blevet slaget over 100 millioner dyr.

Skulle det på et tidspunkt vise sig, at der i nævneværdigt omfang kan konstateres "sorte" slagtninger uden bedøvelse eller hvis der skulle være danske slagterier, der med EU's regelsæt i ryggen får tilladelse til at gennemføre slagtninger uden bedøvelse, antager jeg som givet, at det vil indgå i DR's nyhedsdækning.

For så vidt angår andet og tredje kritikpunkt vedr. den medvirkende domprovst, står hans udtalelser for egen regning. Det kan ikke forventes, at et program som Aftenshowet kaster sig ud i en længere teologisk redegørelse om kristendommens syn på rituelle slagtemetoder. Domprovstens omtale af en *"herlig halalslagter nede i Nansensgade"* kunne dog med fordel have været udeladt, da det relevante er, at domprovsten med glæde spiser halalkød – ikke hvor butikken ligger.

For så vidt angår fjerde kritikpunkt, er jeg ikke vidende om, at der er et massivt pres fra islamiske kredse for at kunne slagte uden bedøvelse i Danmark. Skulle det vise sig at være tilfældet, antager jeg, at det vil indgå i nyhedsdækningen, men en sådan vinkel skal ikke nødvendigvis omtales i et indslag som det omtalte i Aftenshowet.

## Konklusion

Indslaget i Aftenshowet var redeligt og benyttede relevante fagfolk. Ikke alle aspekter blev belyst, men det kan man heller ikke forlange af enkeltindslag. Vinklingen var forsvarlig og der er intet grundlag for at kritisere programmet for brud på DR's etiske regler eller på god presseskik.

Jacob Møllerup, den 30. oktober 2013